

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Херсонський інститут

Кафедра правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Херсонського інституту

ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Петричук С.І.

«25» серпня 2025 р.

Схвалено на засіданні
кафедри правових
дисциплін

Протокол №1 від «25» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри Мкртчян Р.С.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК11 Теорія держави і права

Спеціальність

D8 «Право»

Освітній рівень

Перший (бакалаврський)

Освітня програма

Право

Херсон ПрАТ «ВНЗ «МАУП» 2025 р.

Розробник (-и) си́лабусу навчальної дисципліни: Кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри правових дисциплін Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
Мкртчян Роман Сейранович

Викладач: Мкртчян Роман Сейранович

Си́лабус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри правових дисциплін
Протокол від 25.08.2025 № 1

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Теорія держави та права
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	D8 Право
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	8 кредити / 240 год. Лекції: 72 год. Семінарські / практичні заняття: 64 год. Самостійна робота: 104 год.
Термін вивчення дисципліни	I-II семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	Залік, екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача навчальної дисципліни

П.І.Б. викладача	Мкртчян Роман Сейранович
Науковий ступінь	Кандидат юридичних наук
Посада	Завідувач кафедри правових дисциплін Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
Дисципліни, які викладає НПП	Адміністративне право; Адміністративний процес; Адміністративна відповідальність; Теорія держави і права; Трудове право.
Напрями наукових досліджень	Правознавство, адміністративне право і процес, кримінальне право, державотворення, міжнародне право, трудові правовідносини
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Реєстрація у базі Google Академія: https://scholar.google.com/citations?user=BkpD0P4AAAAJ&hl=ru Реєстрація у ORCID: 0000-0001-7524-7401
Контактна інформація викладача	
E-mail:	mroman1985@ukr.net
Контактний телефон	+380508034960
Телефон кафедри	0967442453
Портфоліо викладача на сайті Інституту	https://ks.maup.com.ua/zagalna-informacija/kafedry/kafedra-pravovyh-dyscyplin/sklad-kafedry

1. Коротка анотація до дисципліни. Навчальний курс «Теорія держави і права» ознайомить із загальними та специфічними закономірностями виникнення, розвитку та функціонування держави та права в суспільстві. Вивчення цієї дисципліни є важливим у науковому, світоглядному, політичному, виховному, прогностичному та практичному сенсі. Її значення полягає у тім, що вона дає загальне уявлення про державно-правову організацію суспільного життя, озброює юридичною термінологією, дає можливість з'ясувати сутність держави та права, відповідно їх інститутів, сприяє формуванню належного рівня правової свідомості та правової культури майбутнього юриста.

2. Мета: оволодіння студентами системою загальнотеоретичних сучасних знань про основні закономірності виникнення, розвитку і функціонування держави і права, а також формування у студентів професійної правової культури, орієнтованої на загальнолюдські ідеали і цінності та методологічних, базових основ наукового розуміння держави і права, державно - правових явищ, розвитку правового мислення

3. Завдання: усвідомлення її фундаментального характеру, врахування широкого

діапазону зв'язків не тільки з філософськими, економічними та політологічними вченням, а й з галузевими науками; глибоке засвоєння закономірностей формування, функціонування та розвитку держави і права.

4. Формат курсу - очний (offline)

5. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Табл.1

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ЗК 1 Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (у формі співбесіди, тестування)
ЗК-4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, добре володіти правничою термінологією.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (у формі співбесіди, тестування)
СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань у формі презентації)
СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (екзамен у формі тестування)
РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (екзамен у формі тестування)

6. Тривалість курсу. 240 годин (8 кредитів ЄКТС), з них: 72 лекційні години, 64 години семінарських(практичних) занять та 104 години на самостійне вивчення.

7. Статус дисципліни: обов'язкова

8. Пререквізити (перелік попередньо прослуханих курсів): Римське приватне право; Історія держави та права зарубіжних країн, Історія держави та права України.

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – проектор та комп'ютер для проведення лекцій та практичних занять, доступ до інтернет-мережі.

Програмне забезпечення для доступу для законодавчої бази на сайті: www.rada.gov.ua/laws

а. Програмне забезпечення для доступу для на сайт «Судова влада України» : <https://court.gov.ua/>

б. Програмне забезпечення для доступу для на сайт «Єдиний державний реєстр судових рішень»: reyestr.court.gov.ua/

10. Політики курсу.

Студент дотримується правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»).

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях.

Неприпустимим є:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи студент виконує самостійно, з обов'язковим посиланням на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «**Теорія держави і права**», є сумою балів за виконання семінарських (практичних) завдань та самостійну роботу та балів, отриманих під час іспиту.

Студент, який не з'явився на заняття (незалежно від причини) повинен відпрацювати пропущені заняття та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

11. Зміст дисципліни: Курс складається з **чотирьох змістових модулів**. Кожен модуль у складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

II семестр:

- **Змістовий модуль 3.** «Правова реальність як прояв правового життя» (лекційні теми 11-20, семінарські теми 11-20);

- **Змістовий модуль 4.** «Загальні засади теорії правових систем. Сучасні концепції про державу і право» (лекційні теми 21-23, семінарські теми 21-23).

12. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації**.

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації.

Лекція-дискусія - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Семінарські/практичні заняття присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, роботі в малих групах із презентацією результатів (у тому числі із застосуванням рольових ігор із демонстрацією набутих навичок).

Здобувач вищої освіти працює з інформацією самостійно, зокрема з використанням мережі Інтернет (див. *рекомендовану літературу*), під час занять виконує усні та письмові завдання, виступає з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою, так й індивідуально, моделює поведінку у конкретних професійних ситуаціях.

Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ за темою індивідуального завдання-кейса у формі презентації (критерії оцінювання див.: Робоча навчальна програма дисципліни).
- виступ-інформування за темами семінарських занять;
- семінар з індивідуальною та груповою роботою;
- семінар у формі дебатів.

13. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Табл.2

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7	10	10
Відвідування семінарських занять	1	4	4	5	5
Робота на семінарському занятті	10	4	40	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом	-		81	95	
Максимальна кількість балів:			176		
176:100=1,76. Студент набрав Х балів; Розрахунок: $X:1,76 =$ загальна кількість балів.					

14. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає опрацювання електронних джерел, робота з друкованими публікаціями (наукові праці, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

15. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів та семінарів з індивідуальною роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- повнота відповіді – 3 бали;
- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 5 балів;
- вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 2 бали.

Максимальна кількість балів - 10 балів.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у формі презентації за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля (5-7 хв. зі слайдами). Тематика завдань пропонується викладачем. Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти:

- слайди до презентації – 5 балів

- повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей – 10 балів
- якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль – 5 балів
- самостійність та креативність – 5 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

16. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Екзамен. Здобувачі вищої освіти готують мультимедійну презентацію. (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання екзамену див. *Робоча навчальна програма дисципліни*).

17. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: *Робоча навчальна програма дисципліни*).

18. Шкала відповідності оцінок

Табл.3

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

19. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Теорія держави і права: Навч. посіб. / А.Ю. Олійник, С.Д. Гусарев, О.Л. Слюсаренко. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 176 с.

2. Теорія держави та права: Навчальний посібник // Мін. Освіти і науки України С.Л. Лисенков, А.М. Колодій, О.Д. Тихомиров, В.С. Ковальський; За ред. С.Л. Лисенкова. - Київ: Юрінком Інтер, 2005. - 447 с.

3. Теорія держави та права: Посібник для підготовки до іспитів. // С.М. Тимченко, Р.А. Калюжний, Н.М. Пархоменко, С.М. Легуша // 2-ге вид. випр. та доповнене. - К: Поливода А.В., 2006. - 174 с.

Додаткова:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. //Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.

2. Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII «Про Службу безпеки України» (zakon.rada.gov.ua)

3. Закон України від 16.05.2008 № 279-VI «Про Кабінет Міністрів України» (zakon.rada.gov.ua)

4. Закон України Про державну службу» від 16.12.1993 року (zakon.rada.gov.ua)

5. Закон України від 05.11.1991 № 1789-XII «Про прокуратуру» (zakon.rada.gov.ua)

6. Закон України «Про адвокатуру» //Голос України від 29.01.1993.

7. Закон України «Про війська внутрішньої та конвойної охорони» // Голос України від 24.04.92. (Президент України; Указ від 25.05.2007 № 474/2007 Про приведення системи управління внутрішніми військами у відповідність із Конституцією України)

8. Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення від 04.10.2006 № 1383 «Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України»

9. Указ Президента № 1284/98 «Про першочергові заходи з проведення в Україні адміністративної реформи» (Постанова ВРУ №2067-III від 02.11.2000 року);

10. Президент України; Указ, Концепція від 05.01.2005 № 1/2005 «Про Концепцію розвитку законодавства про державну службу» (zakon.rada.gov.ua)

11. Кабінет Міністрів України; Постанова, План від 18.03.2002 № 346 Про стан виконання Законів України «Про боротьбу з корупцією» та «Про державну службу» (zakon.rada.gov.ua)

Електронні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України // URL : <http://rada.gov.ua/ru>

2. Офіційний сайт Президента України // URL : <http://www.president.gov.ua>

3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України // URL :<http://www.kmu.gov.ua>

4. Єдиний державний реєстр судових рішень // URL :<http://www.reyestr.court.gov.ua>

5. Офіційний сайт Міністерства Юстиції України // URL :<https://minjust.gov.ua/ua>

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Ліга: ЗАКОН. URL: <https://www.ligazakon.ua/ru/>

3. Всеукраїнський юридичний портал. URL: <http://zakoni.com.ua/>

4. Юридичний портал. URL: <https://codex.at.ua/>

